

Asia: VN/25113/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi valtioneuvoston jäsenen tehtävään liittyvästä karensista sekä sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki valtioneuvoston jäsenen tehtävään liittyvästä karensista sekä muutettavaksi sakon täytäntöönpanosta annettua lakia. Uuden lain nojalla voitaisiin rajoittaa enintään 12 kuukauden määräajaksi valtioneuvoston jäsenen oikeutta siirtyä toimikautensa päätyttyä uuteen tehtävään.

Korkein hallinto-oikeus rajaa lausuntonsa eräisiin hallinto-oikeudellista muutoksenhakujärjestelmää ja hallinto-oikeudellista sääntelyä koskeviin yksityiskohtiin ja lausuu tästä lähtökohdasta seuraavaa.

Muutoksenhakusäännökset

Lakiluonnoksen 15 § koskee muutoksenhakua. Säännös näyttäisi jäävän oikaisuvaatimusta koskevan 1 momentin osalta epäselväksi. Tarkoitus, eli se, että tiettyihin ehdotettavan lain perusteella tehtäviin päätöksiin on haettava oikaisua ennen kuin niihin voidaan hakea muutosta valittamalla, ilmenee säännöksen perusteluista, mutta ei selkeästi itse säännösehdotuksesta.

Seuraamusmaksuasiasta

Lakiehdotuksen 17 §:ssä säädettäisiin seuraamusmaksusta. Tästä säännöksestä tai lakiehdotuksesta muutoinkaan ei näyttäisi käyvän ilmi, miten, esimerkiksi kenen aloitteesta, seuraamusmaksuasia

tulisi karenssilautakunnassa vireille. Jos lakiehdotukseen otetaan säännöksiä vireille panijasta, samalla olisi mahdollisesti otettava kantaa myös siihen, olisiko vireille panijalle tarkoitus antaa oikeus hakea muutosta lautakunnan seuraamusmaksua koskevaan päätökseen.

Lakiehdotuksen perusteluista ilmenee, että seuraamusmaksu voisi tulla määrättäväksi entiselle valtioneuvoston jäsenelle 12 kuukauden kuluessa siitä, kun hänet on vapautettu valtioneuvoston jäsenyydestä (ks. ehdotuksen s. 35). Tämä aikarajoite ei ilmene suoraan ehdotettavista säännöksistä, vaan perustuu siihen, että lain soveltamisalasäännöksen (lakiehdotuksen 2 §) mukaan ehdotettavaa lakia sovellettaisiin entiseen valtioneuvoston jäseneen tuon 12 kuukauden ajan. Jatkovalmistelussa olisi hyvä vielä harkita sääntelyn tarkistamista tältä osin ehdotetun oikeustilan selkiyttämiseksi. Nyt luonnoksesta jää käsitys, että riittävää ei esimerkiksi olisi, että seuraamusmaksuasia tulisi lautakunnassa vireille tuon 12 kuukauden kuluessa. Mahdollisesti epäselväksi jää myös se, mikä on lain soveltamisalasäännöksen suhde mahdollisuuteen käsitellä seuraamusmaksuasiaa valituksesta tuomioistuimessa. Merkittävää hallinnollista seuraamusta koskevan sääntelyn tulisi olla selkeää ja yksiselitteistä myös tämän tapaisten kysymysten osalta.

Karenssilautakunnasta

Karenssilautakunnan hallintomenettelyä koskeva sääntely näyttäisi edellyttävän vielä tarkistamista. Lautakunnan sihteerin asema päätöksenteossa näyttäisi perustelujen valossa jäävän epäselväksi: yhtäältä tuodaan esille, että sihteeri ei osallistuisi päätöksentekoon (s. 30), toisaalta päätökset tehtäisiin sihteerin esittelystä (lakiehdotuksen 12 § 2 mom.) Lautakunnan päätösvaltaisuutta koskevan lakiehdotuksen 10 §:n valossa epäselväksi näyttäisi jäävän myös se, voiko lautakunta toimia myös kokoonpanossa, joka koostuu puheenjohtajasta, varapuheenjohtajasta ja yhdestä muusta jäsenestä.

Lausunnon ovat valmistelleet oikeusneuvokset Anne E. Niemi ja Outi Suviranta, ja sitä ovat kommentoineet korkeimman hallinto-oikeuden kansliaistunnon jäsenet.

Presidentti Kari Kuusiniemi

Kansliapäällikkö Jenny Rebold

Tukiainen Elina
Korkein hallinto-oikeus